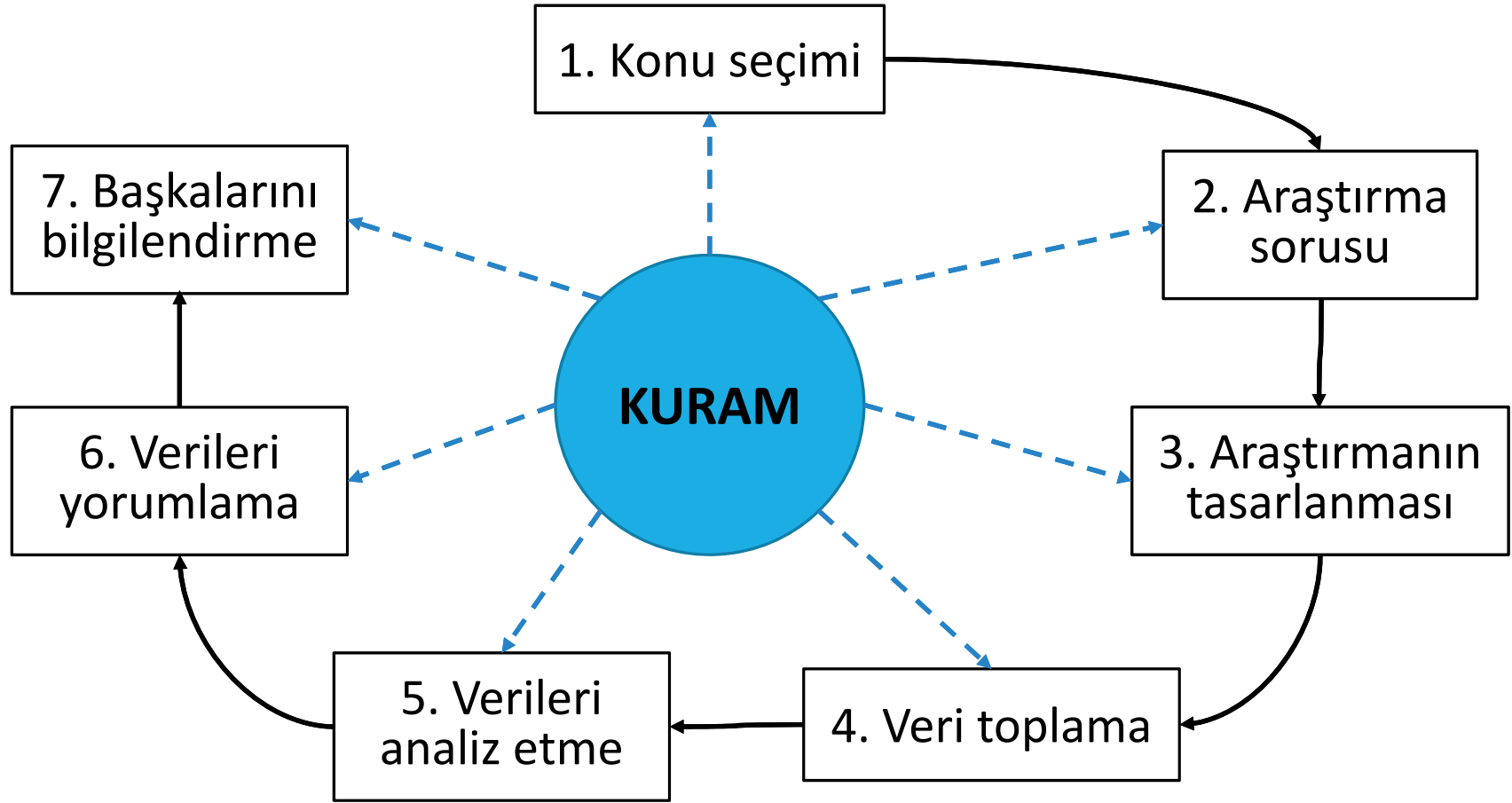

Betimleme Yöntemi

Güleda Doğan

Nicel araştırma sürecinin aşamaları

Betimleme yöntemi

- Anket, Gözlem, Tarama, Survey
- Tarama araştırması, Survey research
- Betimleme yöntemi kullanılan araştırmalar verilerin betimlenmesinden mi ibarettir?
- Betimleme araştırmasında tek veri toplama yöntemi anket mi?
- Alanımızda yapılan tezlerde betimleme yöntemi ne oranda kullanılıyor?
- Genel kullanım oranı nasıl?
- Her zaman en uygun yöntem mi?

Ankette neler sorulur?

- **Özellikler:** Kaç kilosunuz? Sevgiliniz var mı?
- **Davranış:** Sevgilinizle en son ne zaman yazıştınız?
- **Beklentiler:** Sizce gelecek sene bu zamanlar GSMH artacak mı, azalacak mı, aynı mı kalacak?
- **Kendini sınıflandırma:** Dindarlık düzeyinizi 0-10 arasında kaç olarak nitelersiniz?
- **Tutumlar/inançlar/görüşler:** Sizce çevrenizdeki insanların ne kadarı sizle ilgili dedikodu yapıyor?
- **Bilgi:** İstanbul'un belediye başkanı kimdir?

Neden ...? sorusu

- «Neden» sorusunu sorarken dikkat!
 - Sizce neden suç işleniyor?
 - Yanıtlayanlar inanç ya da davranışlarının nedenlerini gerçekten biliyorlar mı? Ne kadarı gerçekten biliyor olabilir?
 - Buna dayanarak bir hipotez ile ilgili sonuca varmak ne kadar doğru olacak?

Betimleme araştırmasının aşamaları

Aşama 1:

- Araştırma sorusu / hipotez oluşturma
- Veri toplama yöntemi (anket, görüşme)
- Anket/görüşme türü (evrimii anket, yarı-yapısal görüşme vb.)
- Değişkenleri belirleme, kavramsallaştırma
- Yanıt kategorilerine karar verme, işletimselleştirme

Betitleme araştırmasının aşamaları

Aşama 2:

- Veriler nasıl kaydedilecek (hangi formatta?)
- Analiz konusundaki öngörü ile ilgili
- Pilot test ?

Aşama 3:

- Hedef kitle (büyüklüğü, özellikleri)
- Örneklem çerçevesi (Var mı? Ulaşılabilir mi?)
- Örneklem büyüklüğü
- Örneklem seçimi

Betimleme araştırmasının aşamaları

Aşama 4:

- Anketi yanıtlayacak/görüşülecek kişilere erişim
- Veri toplama, verileri kaydetme

Aşama 5:

- Veriler üzerine çalışma
- Veri kontrolü, veri temizleme (bir basılı ankete geri dönmek gerekiyse?)
- Verileri analize uygun biçime getirme
- Verilerin analizi

Betimleme araştırmasının aşamaları

Aşama 6:

- Araştırma raporunda yöntemi ayrıntılı olarak anlatma (araştırmanın aynı verilerle tekrarlanıp, aynı sonuçlara ulaşılmasını sağlayacak şekilde)
- Verilerin analizi ile ulaşılan bulguları ve bulgular üzerine yapılan değerlendirme ve tartışmaları sunma (başkalarını bilgilendirme)
 - Sonuçları manipüle etmemek gerek!
 - Yanlış genellemeden kaçınılmalı!

Soru sormak kolay değil!

- Anketteki sorular bütünsel olmalı
- Sorular arası geçiş sağlanmalı
- Gerekiyorsa not ve açıklamalar eklenmeli
- Soruların anlaşılabilirliği (pilot test)
- Jargon, argo ve kısaltmalardan kaçınılmalı
- Belirsiz sorular
 - Geliriniz nedir?
 - Dışarıda sık yemek yer misiniz?
 - Düzenli koşar mısınız? (Evet, Hayır)
 - Kavramsallaştırma, işletimselleştirme

Soru sormak hiç kolay değil!

- Yönlendirici sorulardan kaçının
 - Vatandaşlık görevinizi yerine getirerek geçen seçimlerde oyunuzu X partisine mi verdiniz?
 - Anketi yanıtlayan araştırmacının görüşünü anlamamalı, belli bir cevaba yönlendirildiğini hissetmemeli
- Her soruda tek bir şey sorulmalı
 - Türkiye demokratik ve insan haklarına saygılı bir ülke midir? (Evet, Hayır)

Soru sormak hiç kolay değil!

- Sorular tanınmış bir kişi ya da bir grup ile ilişkilendirilmemeli
 - X partisini destekleyenler seçimlerin tekrarlanması gerektiğini düşünüyorlar. Sizce seçimler tekrarlanmalı mı?
- Bilinmeyen konulardaki sorular
 - Atama ve yükselme kriterlerinin akademik başarıyı ölçmede yeterli midir? (Evet, Hayır)

Soru sormak hiç kolay değil!

- Sorular zorlanmadan yanıtlanabilmeli
 - Geçen yıl arabanız için kaç litre benzin satın aldınız?
 - Bir haftada ortalama kaç litre benzin tüketiyorsunuz?
 - Bir ayda benzin tüketimine harcadığınız ortalama tutar nedir?
- Olumsuz ifade kullanımına dikkat!
 - Oyların yeniden sayılmasını istemeyenlere katılmıyor musunuz?
 - Lisansüstü eğitim için Araştırma Yöntemleri dersi zorunlu olmamalıdır (Tamamen katılıyorum, ..., Hiç katılmıyorum)
 - Zorunlu olmamasına katılmamak (çifte olumsuzluk)

Soru sormak hiç kolay değil!

- Sorular için sunulan seçeneklere dikkat!
 - Eğitim durumunuz? İlkokul ve altı, Ortaokul, Lise, Üniversite, Doktora
 - Geliriniz? 1000 altı, 1000-2000, 2000-3000, 3000 üzeri
 - Mesleki tecrübeniz? 1-5 yıl, 5-10 yıl, 10-15 yıl, 15-20 yıl, 20 yıl üzeri
- Geçmişini ya da geleceği değil, şu anı sor!
 - 2018 yılında bir ayda içki içtiğiniz ortalama gün sayısı nedir? Gün başına ortalama içki tüketiminiz nedir?

Hassas konulardaki sorular

- Cinsel ilişki, esrar kullanımı, antidepresan kullanımı, gelir, kumar oynama, cinsel eğilim, boş zaman etkinlikleri, mutluluk, eğitim, akıl sağlığı, sapkın davranışlar
- Dürüst yanıtlar alınabilir mi?
- Nasıl sorulduğu önemli
- Anonimlik, gizlilik garantisi beklenecektir
- Toplumsal istenirlik yönünde cevap verme eğilimi

Bilgi soruları

- Kimse bilmediğinin ortaya çıkmasını istemez
- İlgisiz bir seçeneğe yer vererek konu ile ilgili bilgi sahibi olmayanları ortaya çıkarma
- Aynı şeyi farklı iki şekilde sorarak bilinip bilinmediğini anlama

Bağlantılı sorular

- 1. Aşağıdakilerden hangisi açık erişim tanımıdır? (A, B, C ve D seçenekleri)
- Cevabınız A ise 2. sorudan, diğer üç seçenekten biri ise 3. sorudan devam edin

Açık ve kapalı uçlu sorular

- En son izlediğiniz dizinin ismi nedir? ...
- Aşağıdaki dizilerden hangilerini izlediniz?
 - Black Mirror, La Casa de Papel, Breaking Bad, Game of Thrones, Hiçbiri
- Açık uçlu vs. kapalı uçlu sorular
- Açık uçlu sorular nasıl analiz edilecek?
- Diğer (Lütfen belirtiniz): ... seçeneği olan sorular

Seçenekler

- Bilmiyorum
- Değerlendirme dışı
- Kararsızım
- Fikrim yok
- Ne katılıyorum ne katılmıyorum

Görüşmeler

- Yapısal, yarı-yapısal
- Görüşmecinin rolü
- Görüşmecilerin eğitilmesi
- Görüşmeci yanlılığı, yönlendirme

Aydınlatılmış onam

istenmemektedir. Sorulara vereceğiniz yanıtlar araştırmacılar dışında kimseyle paylaşılmayacaktır. Veriler toplu halde değerlendirilerek yalnızca bilimsel yayın amacıyla kullanılacaktır.

Çalışmanın amacına ulaşması için sizden beklenen, tüm soruları eksiksiz ve içtenlikle cevaplamanızdır. Soruları tamamlamanız yaklaşık 15-20 dakika sürmektedir.

Araştırmaya yönelik herhangi bir sorunuz olması halinde [redacted] (redacted tr) ile iletişime geçebilirsiniz.

Yukarıda verilen bilgiler doğrultusunda bu çalışmaya katılmayı kabul ediyorum.

13%

Onam Formu

*1. Sayın Katılımcı,

Bu araştırma İstanbul Bilgi Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programı öğrencisi Büşra Beşli tarafından Dr. Öğr. Üyesi Alev Çavdar Sideris danışmanlığında, Instagram kullanımı ile psikolojik iyi olma hali arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla, yüksek lisans tez çalışması kapsamında yürütülmektedir.

Araştırmaya Instagram kullanıcısı olan 18-30 yaş arası bireyler katılabilmektedir ve araştırmaya katılım tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Araştırmanın herhangi bir noktasında hiçbir gerekçe belirtmeden anketi doldurmayı bırakabilirsiniz.

Araştırmanın hiçbir bölümünde sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi

Yanıt oranı

- Cevaplanan anket sayısına göre mi?
- Gönderilen anket sayısına göre mi?
- Dikkate alınan anket sayısına göre mi?
- Evrendeki denek sayısına göre mi?